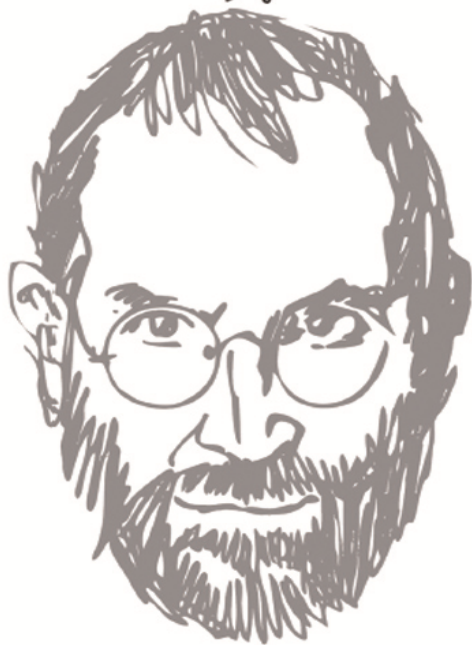


Myslete jako STEVE JOBS

*Z podivína a outsidera nejúspěšnějším mužem světa
a když on, tak proč ne vy?*



DANIEL SMITH

Myslete jako Steve Jobs

Daniel Smith

Myslete jako Steve Jobs

Daniel Smith

Přeložil Jan Kozák



Copyright © Michael O'Mara Books Limited 2013
Translation © Jan Kozák, 2014

All rights reserved

ISBN 978-80-7359-842-6 (PDF)

Věnováno Rosie

Obsah

Úvod	9
Časová osa nevšedního života	13
I. Dostaňte se na vrchol	17
Bud'te outsiderem	19
Jděte si svou vlastní cestou	23
<i>Čtěte jako Steve Jobs</i>	26
Potkávejte ty správné lidi	29
<i>Čaroděj Woz</i>	34
Vytěžte ze svých životních zkušeností maximum	38
Naučte se přežívat	41
Bud'te vždy ve střehu	45
Chopte se příležitosti	49
<i>Jobsovi hrdinové</i>	52
Nikdy se nezastavte	59
Spřádejte velké sny	63
<i>Příběh pěti firem</i>	66
Pěstujte svou značku	70
<i>Jak Apple ke svému jménu přišel</i>	73

II. Zůstaňte na vrcholu	75
Budujte krásu	77
Rozhlížejte se kolem a hledejte inspiraci	81
<i>Pracovní pohovory v Jobsově stylu</i>	84
Sestavte si vítězný tým	85
<i>Jak nezvládat vztahy</i>	89
Vládněte penězům (aby ony nevládly vám)	92
Neodsunujte design na vedlejší kolej	98
<i>Jak učinit módní design klasickým</i>	104
Prodejte sen	107
<i>Myslete jinak</i>	110
Vybudujte si komunitu zákazníků	111
Vyvolejte velký třesk	114
<i>Uniforma Steva Jobse</i>	118
Najděte si draka, kterého můžete zabít	120
<i>Jobs versus Gates</i>	123
Rány přijímejte obratně	126
Obratťe nesnáze ve svůj prospěch	129
Musíte vědět, kdy je načase roztrhat plány	132
Předhoňte zatačku	135
<i>Zaplňte si svůj iPod jako Steve</i>	139
Vytvořte prostor pro tvořivost	141
<i>Budování domova</i>	143
Poznejte své zákazníky	
(ale ne zas tak docela)	145
Vytvořte novou koncepci trhu	149
<i>Jobsovy patenty</i>	153
Nastolte rovnováhu mezi životem a prací	155
<i>Vychutnejte si styl Steva Jobse</i>	159
 Steve Jobs: Představte si budoucnost	
bez vás	161
Poděkování	167

Úvod

Když Steve Jobs 5. října 2011 zemřel v důsledku komplikací spojených s rakovinou slinivky, byla tato zpráva přijata se zármutkem, jaký v dějinách průmyslu a obchodu nemá obdoby. Zpravodajské kanály po celém světě ji vysílaly jako hlavní bod. Plnila titulní stránky bezpočtu novin a časopisů a vedla také na Twitteru. Internetová fóra a sociální sítě vzdávaly Stevovi hold; jen z Číny přišlo 35 milionů kondolencí. Čelní představitelé světové politiky, obchodu i zábavního průmyslu uveřejňovali prohlášení, v nichž želeli jeho odchodu a oslavovali jeho nevšední život. Takové reakce bývají obvykle vyhrazeny pouze pro kulturní ikony, jako byla princezna Diana, nebo nejoblíbenější hvězdy hudební scény, jevišť a obrazovek. Na druhé straně není až tak překvapivé, že právě Jobs vyvolal takovou odezvu, poněvadž jeho práce ovlivnila – a stále ovlivňuje – životy nás všech.

Nemusíte být zrovna uživatel Macu, člověk závislý na iPodu či příznivec iPhonu, aby vás jeho celoživotní dílo ovlivnilo. Není vůbec přehnané říci, že bez jeho vlivu by ve své dnešní podobě neexistovala žádná z výše zmíněných institucí – ať už jde o zpravodajské sdělovací prostředky, svět zábavy, internet, politiku, či obchod. Nejen-

že každé z odvětví vybavil nástroji, které změnil způsob, jímž tyto sektory fungují, ale také pozměnil vztah společnosti k technologii a stylu našeho obchodování. Jeden trendový tweet shrnuje, jak se dá svět definovat pomocí tří jablek: „Jedno snědla Eva, druhé spadlo Newtonovi na hlavu a třetí stvořil Steve.“

„Stevův úspěch snad nic nevyzdvihuje víc než fakt, že většina světa se o jeho odchodu dozvěděla pomocí zařízení, které vymyslel.“

BARRACK OBAMA

Na projevech úcty Jobsovi bylo nejmarkantnější to, jak se s ním cítily spřízněné miliony lidí, kteří se s ním nikdy osobně nesetkali. Všichni byli součástí Jobsova týmu a každý z nich se trochu jinak ztotožňoval s tím, co představoval. Pro někoho to byl prostě génius: vynálezce, novátor, průkopník a vizionář. Samorost. Pro jiné znamenal inspiraci: muž, jenž měl čich na dobrý nápad, který dokázal vyladit do úžasných rozměrů a pak s bezkonkurenčním úspěchem prodat. Jakýsi P. T. Barnum moderního světa, který se co chvíli vynořuje s „nejlepším udělátkem na světě“, o němž nás pak s úspěchem přesvědčí, že je nutně musíme mít.

Pro ty, které okouzloval trochu méně, byl Steve Jobs hrubián, ikona konzumu a plagiátor. Všechny tyto pohledy mají aspoň nějaké opodstatnění. Pokud byl velikánem, nemusel být nutně vždycky dobrý. Ale co je mimo veškerou pochybnost – byl skutečně výjimečný.

Spolu se Stevem Wozniakem způsobil revoluci ve světě osobních počítačů. Už to by stačilo na poměrně obsáhlou poznámku pod čarou v historii dvacátého století. Poprav-

dě řečeno, chvíli to vypadalo, že právě tohle zůstane jeho největším příspěvkem. Jenže potom chytil druhý dech: od poloviny devadesátých let proměnil animovaný film a filmový průmysl obecně. Dal totiž Pixaru křídla. A když potom staré století minulo a nastoupilo nové, odstartoval v Applu období téměř zázračné tvořivosti. iMac omladil svět PC, brzy po něm následoval iPod, který otřásl celým hudebním odvětvím, iPad, jenž kromě jiných výsledků změnil způsob čtení – před deseti lety bylo něco takového ještě zcela nemyslitelné. A konečně přišel iPhone, jenž pro mnoho vlastníků představuje celý „život v kapse“.

Za celou pozoruhodnou kariéru spočíval Jobsův největší přínos pravděpodobně v tom, že cosi v zásadě vědeckého proměnil v něco elegantního a sexy. Oslovil počítačového fandu v každém z nás, ale tak, že se dnes cítíme, jako by z nás vyzařoval duch odvážného zbojníka Neda Kellyho. Zatímco přicházel s inovacemi, také chápal, že se na své cestě mohl v něčem zmýlit. Dokonce i jako vyhlášený perfekcionista to dokázal akceptovat, pokud věděl, že z této zkušenosti vyždímal maximální poučení, aby příště dosáhl lepších výsledků. Řečeno jeho vlastními slovy: „Někdy, když inovujete, děláte chyby. Je lepší si je rychle přiznat a jít dál a zkvalitňovat další inovace.“

Za celou Jobsovou prací se skrývala víra v to, že jednoduché věci se dají dělat správně. Samozřejmě pochopil, že se produkty potřebují líbit, o čemž svědčí jeho komentář ve *Fortune Magazine* v roce 2000: „Udělali jsme na obrazovce knoflíky, které vypadají tak dobře, že je budete chtít lízat.“ Na druhé straně věděl, že můžete udělat výrobek sebevíc lesklý a neodolatelný, ale pokud nebude fungovat, tak je to všechno k ničemu. A v roce 2003 uvedl: „Není to jen o tom, jak to vypadá a jaký z toho máte pocit. Design je o tom, jak to funguje.“

Steve Jobs jako tvůrce módních nezbytností, definujících celou éru, nebyl jen porušovatelem pravidel ve stylu krále Midase, ale spíš někdo, kdo celou knihu pravidel přepsal. Byl to muž, jenž toužil udělat svou vlastní „díru do světa“, jak sám prohlašoval. Podtrženo a sečteno, měl fenomenální úspěch. Pojďme se společně podívat, co říkal i co dělal – někdy to bylo obdivuhodné a někdy méně –, a pusťme se na cestu myslí tohoto zajímavého člověka.

Časová osa nevšedního života

- 1955 Steve se narodil a adoptovali jej Paul a Clara Jobsovi.
- 1971 Jobs je představen Stevu „Woz“ Wozniakovi.
- 1976 Založení firmy Apple a první představení Apple I.
- 1977 Spuštění Apple II.
- 1978 Jobsova přítelkyně Chrisann Brennanová dává život dceři Lise.
- 1980 Apple se stává veřejnou obchodní společností a je oceněn na 1,78 miliard dolarů.
- 1982 Časopis *Time* nazývá osobní počítač „Strojem roku“ a Jobse mužem, který „rozkopl dveře a dovolil osobnímu počítači, aby se do nich vetřel“.
- 1984 Vzniká Apple Macintosh.
- 1985 Jobs opouští Apple a zakládá firmu NeXT.
- 1986 Jobs kupuje od George Lucase The Graphic Group. Později společnost přejmenuje na Pixar.
- 1987 Steve Wozniak odchází z plného úvazku u Applu a začíná se věnovat jiným zájmům.
- 1988 NeXT představuje svůj první počítač.
- 1989 *Tin Toy* od Pixaru získává Oscara za nejlepší krátký animovaný film.

- 1990 Jobs se žení s Laurene Powellovou.
- 1991 Powellové se narodí syn Reed.
- 1995 Pixar uvádí *Toy Story – Příběh hraček*, který získává Oscara za mimořádný úspěch a jen v USA vydělá skoro 200 milionů dolarů. Powellová přivádí na svět dceru Erin.
- 1996 Apple kupuje NeXT a Jobs se stává poradcem vedení Applu.
- 1997 Jobs se vrací do Applu a stává se prozatímním výkonným ředitelem.
- 1998 Powellové se narodí dcera Eve.
- 2000 Jobs oznamuje, že se stává výkonným ředitelem Applu nastalo.
- 2001 Je otevřen první z Apple Stores a na trh je uveden iPod.
- 2002 *Monster Inc.* od Pixaru získává Oscara za nejlepší původní píseň.
- 2003 Vzniká iTunes Music Store.
- 2004 Jobs absolvuje léčbu rakoviny slinivky. Snímek Pixaru *Hledá se Nemo* získává Oscara za nejlepší animovaný film.
- 2005 *Úžasňákovi* studia Pixar vyhrávají Oscara za nejlepší animovaný celovečerní film a za nejlepší zvuk.
- 2006 Pixar kupuje firma Disney a Jobs získává místo v jejím vedení. Apple uvádí na trh MacBook.
- 2007 Apple Computer Inc. je přejmenován na Apple Inc. Objevuje se iPhone.
- 2008 Světlo světa spatří notebook MacBook Air. *Ratatouille* od Pixaru získává Oscara za nejlepší animovaný film.
- 2009 Jobs oznamuje, že si bere šestiměsíční dovolenou na vyřešení svých zdravotních problémů.

- Časopis *Fortune* jej jmenuje výkonným ředitelem desetiletí. Snímek *WALL-E* studia Pixar obdrží Oscara za nejlepší celovečerní animovaný film.
- 2010 Přichází iPad. Apple dosahuje obratu 65 miliard dolarů se ziskem 14 miliard. Předstihuje Microsoft jako nejceněnější technologická společnost na světě. Film *Up* od Pixaru získává Oscara za nejlepší celovečerní animovaný snímek a nejlepší původní hudbu.
- 2011 Apple je oceněn na 376 miliard dolarů a nakrátko se stává nejceněnější firmou na světě. *Toy Story – Příběh hraček III* studia Pixar je oceněn Oscarem za nejlepší celovečerní animovaný film a nejlepší původní píseň. Stává se nejvýdělečnějším animovaným filmem všech dob a vynáší po celém světě 1 miliardu dolarů. Dvacátého čtvrtého srpna Jobs rezignuje na funkci výkonného ředitele Applu. Pátého října umírá.

I

Dostaňte se na vrchol

Bud'te outsiderem

„Budu jíst jenom lístky,
které natrhaly panny za svitu luny.“

STEVE JOBS



Jako muž, který dosáhl ohromného úspěchu a stál obkročmo nad světem velkých firem, dělal Steve Jobs všechno možné pro to, aby se nestal jen dalším bílým boháčem středního věku v obleku a kravatě. Uměl své zákazníky až neuvěřitelně hbitě přesvědčit, že tu nejsou jen proto, aby plnili pokladnice nadnárodní společnosti. Tím, že koupil Apple, nám všem vnukl myšlenku, že je to náš společný krok k prosazení vlastní individuality a kreativity. Vzkaz měl znít asi takto: Přidejte se k Jobsovu týmu, a připojte se tak k celé armádě outsiderů, kteří bourají zdi.

Jak to dokázal? Jednoduše. Steve Jobs totiž skutečně věřil, že právě takovým outsiderem je on sám.

Hrbolatý začátek

Od chvíle, kdy se 24. února 1955 narodil, zjišťoval Steve Jobs, že nejde normální cestou. Jeho biologický otec John Jandali, původem Syřan, a mladinká matka Joanne Schieblová byli oba studenti. Joannina otce ani zdaleka nezajímalo dceřino romantické laškování a její novorozené dítě dal ihned k adopci – plánovaným adoptivním rodičům, aby z toho vycouval jednou provždy. A tak Steva přijali Clara a Paul Jobsovi. Byl to milý párek, který sice disponoval jen omezenými finančními prostředky, ale zato měl spoustu lásky na rozdávání.

Šťastná náhoda

Steve měl sice nesnadný začátek života, avšak to, že se dostal k Jobsovým, byla první jeho veliká „klika“. Měli totiž od začátku v úmyslu udělat pro svého svěřence to nejlepší. Zejména pečlivě naplánovali jeho budoucnost na vysoké škole, přestože oni sami nikdy takovou šanci neměli. Nejenže šetřili, aby synkovi mohli založit studijní fond, ale Paul Jobs mu také předal vášeň pro všechna možná zaříze-

ní, strojky a mašinky. Paul byl totiž náruživým fandou aut a většinu volného času trávil tím, že opravoval staré vozy a pak je prodával. Když Steve dosáhl dostatečného věku, otec ho začal vychovávat, aby uměl každý stroj rozebrat a znovu složit dohromady. Sotva si přitom uvědomoval, jak neocenitelnou se tahle schopnost později ukáže.

Vzdělání

Stevův rodinný život probíhal celkem ustáleně, zato mimo domov si rozvíjel svůj status outsidera. I když byl chytrá hlava, ve škole se neustále potýkal s kázeňskými problémy. Při jedné příležitosti například plánoval rozprostít ve třídě absolventů transparent – který ochotně podepsal – s nepříliš lichotivým gestem ruky. Když dospěl do puberty, pocity nepatřičnosti u něj ještě zesílily a stal se z něj rozčuchaný a úzkostlivý teenager. Tento jev není v dnešní době ničím neobvyklým, ovšem Steve tak vypadal ještě i na vysoké škole.

Než se dostal na Reed College v Portlandu ve státě Oregon, školu známou svým studijním programem liberálních umění, jeho rodiče to stálo hotové jmění, jen aby si pak Steve mezi spolužáky v kampusu získal pověst školního podivína. Propadl undergroundovému hnutí, které se v americké společnosti ujalo na konci šedesátých a počátkem sedmdesátých let: experimentoval s drogami, zkoumal svoji duchovní stránku a hodně času strávil prací – řekněme – v komunitním jablečném sadu.

Velký experimentátor

Jobs hodně četl knihy o stravování a ty ho inspirovaly k frutariánství, velmi přísné formě veganství, kdy člověk smí jíst pouze ovoce, ořechy, semínka a podobné věci. Celý život vlastně do určité míry podléhal různým stravo-

vacím trendům – svému životopisci Walteru Isaacsonovi se později skromně zmínil: „Budu jíst jenom lístky, které natrhaly panny za svitu luny.“ Míval v životě období, kdy se živil pouze jedním druhem potravin, například jablky nebo mrkví. Jindy si naordinoval detoxikační dietu nebo se nějaký čas úplně postil.

Jobs dokonce věřil, že pomocí zdravé stravy udržuje pod kontrolou svůj tělesný pach, ale bohužel tomu tak nebylo. Jeho kolegové ho na tento fakt museli upozornit už na počátku jeho kariéry.

Služební postup

I když pracoval ve firmě Atari a postupoval po žebříčku vzhůru, zůstal Jobs zákonem sám pro sebe. Nejenže často nepříjemně zaváněl, ale také si odmítal česat své dlouhé vlasy a zpočátku míval ve zvyku bloumat po kanceláři v tom nejvšednějším ohozu, navíc ještě bez bot. Později, při počátečních investicích do Applu, přišel svou firmu pěkně draho, když se dostavil na schůzku a na stůl muže, se kterým měl obchodní jednání, natáhl bosé nohy. Také si vypěstoval jednu zvláštní manýru, a sice mytí chodidel *ad hoc* – prostě strčil nohy, jednu po druhé, do záchodu a spláchl.

Když tedy Jobs líčil sám sebe jako něco, co není tak docela člověk, vycházel z víry, že takový skutečně je. Až do své smrti upřímně věřil, že je outsider a že právě z této pozice se mohl dopracovat ke svému jedinečnému pohledu na svět. Nikdo se nemusí cpát jen bobulemi nebo nepoužívat deodorant, aby si získal status outsidera, ale ve světě, kde na vás ze všech stran tlačí, abyste splynuli s davem, slouží Jobsův život jako názorný příklad, jaké výhody může přinést, když se s touto představou o sobě samém ztotožníte.

Jděte si svou vlastní cestou

„Tvůj čas tady na zemi je omezený, a tak ho nemarni tím,
že budeš žít život někoho jiného, než jsi ty sám.
Nedovol, aby názory ostatních přehlušily tvůj vnitřní hlas.
A hlavně, seber odvahu k tomu, abys dokázal jít za hlasem
svého srdce a intuice.“

STEVE JOBS



Jobs měl celý život pocit, že stojí mimo hlavní proud, a tak by nemělo překvapovat, že se dopracoval k velmi specifické životní filozofii. Zatímco některé jeho výstřelky z mládí (a v některých případech i z pozdějšího věku) se mohou přihlížejícímu jevit jako svévolná extravagance a tak trochu i požitkářství, jeho ochota přijímat nové a alternativní myšlenky mu během celé jeho kariéry přinášela prospěch. Jeho smysl pro outsiderství mu poskytoval prostor pro svobodné a nekonvenční myšlení.

Výmluvně je už jen to, že se rozhodl studovat na Reed College. Na rozdíl od něj vedly kroky mnoha jeho současníků na Kalifornskou univerzitu nebo do některé z levnějších veřejných škol. A přestože to pro jeho rodiče znamenalo značnou finanční zátěž – tady si ovšem připomeňme jejich slib, že jej dostanou na vysokou školu –, byl Steve odhodlaný studovat právě na Reedu, který byl pověstný jako *alma mater* nespoutaných živelů a nezávislých myslitelů.

V tomto prostředí se Jobs pustil do objevování svého pravého já. Začal koketovat s LSD, drogou měnící stav mysli. Později prohlásil, že to byla jedna z určujících zkušeností jeho života. Vysedával mezi přáteli, snažil se proniknout k „podstatě života“ a stal se z něj klasický hippie, který poslouchal Dylana, protestoval proti válce ve Vietnamu a četl knihy o „mysli, těle a duchu“, hlavně pak všechno, co údajně odhalovalo tajemství zen buddhismu.

Tento životní styl, jak se asi dalo čekat, se podepsal na Jobsově studijním prospěchu, takže na konci prvního semestru vyletěl ze školy. Pro jeho rodiče to musela být těžká rána a určitě utrpělo i sebevědomí samotného studenta, který po nich žádal opravdu mnoho, jen aby se na Reed College dostal. Ukázalo se však, že to byl důležitý krok na Jobsově cestě k dospělosti, podobně jako jeho další eskapáda: cesta s batohem po Indii.

Tento výlet, jehož velkou část absolvoval s jedním spolužákem z vysoké, probíhal v duchu skutečného rituálu přechodu. Jobs si ostříhal vlasy a po vážných žaludečních problémech se setkal s jedním nebo dvěma guru. Jinak si celou cestu báječně užíval a do Kalifornie se vrátil až za několik měsíců. Možná „nenašel sám sebe“, ale intenzivní zážitky ho utvrdily v myšlenkách, o nichž široce pojednávala zen buddhistická literatura, kterou v té době četl. Řečeno jeho vlastními slovy, poučil se o „síle intuice a empirické moudrosti“. To znamená, že v souladu se zenovým učením si stále více cenil osobní zkušenosti místo intelektuálního chápání.

Tato ochota řídit se vnitřními pocity, zatímco druzí racionálně volí jinou cestu, mu v příštích letech získala význačné postavení na trhu konkurenčních technologií.

„Steve patřil mezi největší americké průkopníky –
měl odvahu myslet jinak než druzí,
nebál se věřit, že dokáže změnit svět,
a nechyběl mu ani talent, aby to opravdu dokázal.“

BARRACK OBAMA